

VIDES PARAUGU ŅEMŠANAS SPECIĀLISTS KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANA UN APLIECINĀŠANA (EKSAMINĀCIJA UN SERTIFIKĀCIJA)

PSI Sertifikācija (PSI) ir noteikusi prasības un kritērijus, kādiem jāatbilst Vides paraugu ņemšanas speciālistam.

Nodrošinot pārlicību un piedāvājot apliecinājumu par darbinieka kompetenci (zināšanām, darba pieredzi, praksi un prasmēm), PSI Sertifikācija organizē mācību kursus beigušo speciālistu eksamināciju un sertifikāciju. Nosakot noteiktu sertifikāta derīguma termiņu un tā pagarināšanas nosacījumus un procedūras, PSI Sertifikācija veicina un nodrošina jau sertificēto speciālistu kompetences nepārtrauktu uzturēšanu un paaugstināšanu.

Sertifikācija (kompetences novērtēšana) tiek veikta tikai tiem pretendentiem, kas atbilst sadaļas “Personāla eksaminācijas un sertifikācijas procesa apraksts” trešajā punktā minētajām prasībām.

Eksaminācijas un sertifikācijas procesā tiek izvērtēta sertifikācijas pretendenta izglītība, mācībuursos iegūtās zināšanas, darba pieredze, prakse un prasmes, to atbilstība PSI Sertifikācija “Vides paraugu ņemšanas speciālistu sertifikācijas shēmas” prasībām un kritērijiem. Atbilstības gadījumā tiek apliecināta vides paraugu ņemšanas speciālistu kompetence un izsniegts sertifikāts, kura derīguma termiņš ir 3 gadi.

Pretendentam izsakot interesi par personāla kompetences apliecinājuma “Vides paraugu ņemšanas speciālists” iegūšanu, viņš saņem informāciju par visu procesu.

PSI Sertifikācija piedāvā iegūt sertifikātu “Vides paraugu ņemšanas speciālists” šādās jomās:

1. Virsūdeņu paraugu ņemšana;
2. Notekūdeņu paraugu ņemšana;
3. Dzeramā ūdens paraugu ņemšana;
4. Grunts paraugu ņemšana;
5. Gaisa paraugu ņemšana.

PERSONĀLA EKSAMINĀCIJAS UN SERTIFIKĀCIJAS PROCESA APRAKSTS

1. Darbības sfēra

Dokuments nosaka sertifikāta “ Vides paraugu ņemšanas speciālists” saņemšanas nosacījumus un norises kārtību. Apraksts izstrādāts saskaņā ar PSI Sertifikācija “ Vides paraugu ņemšanas speciālists” sertifikācijas shēmu, PSI Sertifikācija Personāla atbilstības novērtēšanas procedūru.

2. Kompetences pārbaudes (eksaminācijas) kritēriji

- PSI Sertifikācija “ Vides paraugu ņemšanas speciālists” sertifikācijas shēmas kvalifikācijas kritēriji (skat. 4.sadaļu).

3. Prasības sfēras “Vides paraugu ņemšanas speciālist” sertifikācijas kandidātiem – nepieciešamai izglītībai, pieredzei un apmācībām:

Jomas nosaukums	Izglītība un pieredze	Speciālā apmācība
“Virsideņu paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par virsideņu paraugu ņemšanu (kopija).
“Notekūdeņu paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par notekūdeņu paraugu ņemšanu (kopija).
“Dzeramā ūdens paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par dzeramā ūdens paraugu ņemšanu (kopija).
“Grunts paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par grunts paraugu ņemšanu (kopija).
“Gaisa paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas

		apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par gaisa paraugu ņemšanu (kopija).
“Gruntsūdeņu paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par gruntsūdeņu paraugu ņemšanu (kopija).
“Jūras ūdeņu paraugu ņemšana”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par jūras ūdens paraugu ņemšanu (kopija).
“Naftas produktu paraugu ņemšana uz kuģiem”	Vispārējā vidējā izglītība un 3 mēnešu pieredze ar vides pārvaldības jomu saistītu jautājumu risināšanā pēdējo piecu gadu laikā.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem ne mazāk kā 4 stundu apmērā (kopija). - Dokumenti, kas apliecina kandidāta zināšanu apguvi ne mazāk kā 4 stundu apmērā par naftas produktu paraugu ņemšanu uz kuģiem (kopija).

3.1. Sertifikācijas kandidātiem, uzrādot oriģinālus, jāiesniedz nepieciešamās kvalifikācijas apliecinājumu kopijas. „PSI Sertifikācija” SIA sertifikācijas komisija nepieciešamības gadījumā ir tiesīga sertifikācijas kandidātiem vai kandidātiem pieprasīt papildus ziņas un apliecinājumus.

4. Kandidāta pieteikums eksaminācijai un sertifikācijai

Kandidāts var pieteikties eksaminācijai un sertifikācijai, iesniedzot speciālas formas pieteikumu un CV, kā arī izglītību, papildus apmācības un kompetenci apliecinošu dokumentu kopijas. Ja kandidāts piesakās uz vairākām jomām vienlaicīgi, tad apmācības par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem nepieciešams apgūt vienu reizi.

Pirms kandidāta kompetences pārbaudes – eksaminācijas - uzsākšanas sertifikācijas institūcijas atbildīgā persona pārbauda pieteikumā sniegtās informācijas un apliecinājumu atbilstību VPŅ speciālista kvalifikācijai noteiktām prasībām (skat. 4. sadaļu). Atbilstības gadījumā tiek uzsākts kompetences novērtēšanas process.

5. Kandidāta eksaminācija

Kompetences eksāmens sastāv no 2 daļām, kuras tiek atsevišķi vērtētas:

5.1. Teorētiskā daļa – Tests. Testa laikā drīkst izmantot mācību materiālus, iekārtu dokumentāciju un standartus.

Jomas	Jautājumu skaits	Laiks izpildei
1 joma (notekūdeņu paraugu ņemšana, dzeramā ūdens paraugu ņemšana, grunts paraugu ņemšana, gaisa paraugu ņemšana, virsūdeņu paraugu ņemšana vai jūras ūdeņu paraugu ņemšana .)	15 jautājumi (5 jaut. par vispārējām prasībām un 10 jautājumi par attiecīgo jomu)	15 minūtes
2 jomas	19 jautājumi (5 jaut. par vispārējām prasībām un pa 7 jautājumiem no katras jomas, kurā kārto eksāmenu)	25 minūtes
3 jomas	26 jautājumi (5 jaut. par vispārējām prasībām un pa 7 jautājumiem no katras jomas, kurā kārto eksāmenu)	35 minūtes
4 jomas	33 jautājumi (5 jaut. par vispārējām prasībām un pa 7 jautājumiem no katras jomas, kurā kārto eksāmenu)	45 minūtes

5.2. Praktiskā daļa.

Kandidātam ir iespēja pieteikties uz sfēras “Vides paraugu ņemšanas speciālists” eksamināciju vienā vai vairākās jomās (notekūdeņu paraugu ņemšana, dzeramā ūdens paraugu ņemšana, grunts paraugu ņemšana vai gaisa paraugu ņemšana). Kandidāts praktisko daļu var kārtot individuāli vai grupās. Ja praktiskais darbs tiek kārtots kandidātu grupā, grupas sastāvu nosaka eksaminators. Eksāmena uzdevums tiek izvēlēts, kandidātam velkot eksāmena biļeti. Kandidātam(-iem) tiek dotas 30 minūtes, lai iepazītos ar uzdevuma nosacījumiem un tam sagatavotos. Kad kandidāts(-ti) ir iepazīties(-šies) ar uzdevumu un sagatavojies(-šies), tad viņam(-iem) piesakoties pie eksaminatora 30 minūšu laikā ir praktiski jāizpilda vides paraugu ņemšanas uzdevums, kas ietver:

- Paraugu ņemšanas plāna sastādīšanu;
- Paraugu ņemšanas aprīkojuma izvēli;
- Fiziski jāpaņem vides paraugs;
- Jānoformē paraugu ņemšanas protokols.

Sertifikācijas institūcija nodrošina kandidātu ar minimāli nepieciešamo aprīkojumu paraugu ņemšanai. Praktisko daļu kandidāts var kārtot ar savu paraugu ņemšanas aprīkojumu. Tādā gadījumā eksaminācijas eksperts pārliecinās par kandidāta aprīkojuma tehnisko stāvokli un atbilstību.

6. Vai kandidāts nokārtojis eksāmenu?

Eksāmena rezultātu vērtēšana:

1. Katra pareiza testa jautājuma atbilde tiek vērtēta ar vienu punktu.
2. Praktiskajā daļā ir 4 uzdevumi. Par pilnīgi pareizu uzdevuma izpildi kandidāts saņem 5 punktus. Ja praktiskā daļa tiek kārtota kandidātu grupā, grupas kopējais vērtējums tiek attiecināts uz katru no kandidātiem.

Lai nokārtotu eksāmenu, ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- 1) Testā pareizi jāatbild uz vismaz 65% jautājumu.
- 2) Praktiskajā daļā jāiegūst vismaz 65% no kopējā punktu skaita.

Ja eksaminējamais ir ieguvis kādā no daļām mazāk kā 65% no kopējā punktu skaita, tad ir atkārtoti jākārtoti tikai tā daļā, kurā ir iegūts nepietiekamais punktu skaits.

Ja eksaminējamais ir ieguvis abās eksāmena daļās mazāk kā 65% no kopējā punktu skaita, tad atkārtoti ir jākārtoti abas eksāmena daļas.

Atkārtoti, par papildus samaksu eksāmenu drīkst kārtot ne ātrāk kā pēc 10 dienām.

Ja arī otrajā reizē kandidāts nenokārto iepriekš nenokārtoto eksāmena daļu, trešajā reizē viņam jākārtoti viss eksāmens atkārtoti.

7. Kandidāta sertifikācija

„PSI Sertifikācija” SIA izveidota sertifikācijas komisija izskata eksāmenu nokārtojušā kandidāta atbilstību 4.sadaļā noteiktajām prasībām (kandidātam nav jāpiedalās) un dod slēdzienu. Pamatojoties uz šo slēdzienu, sertifikācijas institūcijas pilnvarota persona pieņem lēmumu par sertificēšanu.

Ja kandidāts atbilst sertifikācijas prasībām, viņu sertificē. Sertificētā persona saņem sertifikātu un tā lietošanas noteikumus, kā arī paraksta vienošanos par noteikumu ievērošanu. Sertifikāta derīguma termiņš ir trīs gadi.

8. Sertificētā personāla uzraudzība

Sertifikāta derīguma termiņa laikā sertificētā persona:

- tiek publicēta sertificēto personu reģistrā PSI interneta mājas lapā;
- PSI Sertifikācija noteiktā kārtībā persona tiek uzraudzīta sertifikāta lietošanas noteikumu ievērošanā un resertifikācijai noteikto prasību izpildē;
- katru gadu PSI Sertifikācija izlases kārtībā organizē vizīti sertificētā personāla uzraudzībai pārbaudot dokumentu un pierakstu vadību un paraugu ņemšanas prasmes;
- *sertificētā personāla uzraudzību „PSI Sertifikācija” SIA organizē pa Latvijas reģioniem – Kurzeme un Zemgale, Vidzeme, tai skaitā Rīga un Latgale. Katru gadu izvēloties vienu no tiem;*
- *atbilstoši konkrētajā gadā izvēlētajam Latvijas reģionam, „PSI Sertifikācija” SIA brīvās izlases kārtībā organizē vizīti pie reģionā strādājošā sertificētā personāla (aptverot ne mazāk kā 25 % no sertificētajiem speciālistiem). Uzraudzības vizītes laikā tiek pārbaudīta dokumentu un pierakstu vadība, iekārtu uzturēšana un paraugu ņemšanas prasmes.*
- *konkrētā sertificētā persona par uzraudzības vizīti tiek informēta telefoniski vai e-pasta veidā ne vēlāk kā 5 darba dienas iepriekš;*
- *sertificētā persona var atteikties no uzraudzības vizītes uzrādot objektīvu pamatojumu – slimību, komandējumu, nelaimes gadījumu, piedalīšanos bērēs, darba attiecību pārtraukšanu ar darba devēju, kas bija nosūtījis darbinieku uz sertifikāciju;*
- *ja sertificētā persona atsakās no uzraudzības vizītes 2 reizes pēc kārtas Sertifikācijas vadītāja lemj par sertificētās personas sertifikāta darbības apturēšanu vai anulēšanu;*

- Konstatējot būtiskas neatbilstības kādas sertificētās personas profesionālajā darbībā, tiek noteikts termiņš korektīvo darbību īstenošanai;
- Sertificētā persona nosūta „PSI Sertifikācija” SIA dokumentālus apliecinājumus par veiktajām korektīvajām darbībām būtiskas neatbilstības novēršanai,
- Balstoties uz iesūtītajiem dokumentālajiem apliecinājumiem par būtiskas neatbilstības novēršanu, PSI Sertifikācija lemj, vai ir nepieciešama atkārtota vizīte;
- katru gadu samaksā „PSI Sertifikācija” SIA gada uzraudzības maksu.

„PSI Sertifikācija” SIA ir tiesības anulēt sertifikātu, ja sertifikāta derīguma laikā tiek konstatēts, ka sertificētā persona neievēro sertifikāta lietošanas noteikumus vai neveic ikgadējo sertificēto personu uzraudzības maksājumu.

9. Atkārtotā sertifikācija

Beidzoties sertifikāta derīguma termiņam, kandidāts var pieteikties atkārtotajai sertifikācijai. Kandidātam jāiesniedz speciālas formas pieteikums un 4. punktā minētie dokumenti un jākārto eksāmens atbilstoši 6. punkta prasībām.

Sertificētajai personai dokumentāli jāpierāda (piemēram, akreditētas laboratorijas pārskats par paraugu analīzi vai darba devēja apliecinājums par to, ka noteiktais darbinieks ir ņēmis konkrētus vides paraugus), ka sertifikāta derīguma termiņa laikā ir ņemusi vismaz 3 vides paraugus katrā no sertificētajām jomām. Ja sertificētā persona nevar šādu apliecinājumu iesniegt, tad pie atkārtotas sertifikācijas ir jāatkārto apmācības par vispārējiem vides paraugu ņemšanas jautājumiem (4 stundu apmērā) un par attiecīgo paraugu ņemšanas jomu (4 stundu apmērā), kurā vēlas atkārtoti sertificēties.

Mainoties atkārtotas sertifikācijas nosacījumiem, „PSI Sertifikācija” SIA sertifikācijas komisija izskata kandidāta atbilstību jaunajiem nosacījumiem un atbilstības gadījumā tiek veikta atkārtota sertifikācija.

10. Izmaksas

Eksaminācija 1 jomā	175 EUR + PVN 21%
Eksaminācija 2 jomās	250 EUR + PVN 21%
Eksaminācija 3 jomās	300 EUR + PVN 21%
Eksaminācija 4 jomās	350 EUR + PVN 21%
Sertifikācija	90 EUR + PVN 21%
Sertifikāta gada uzturēšanas maksa	20 EUR + PVN 21%

Informācija par personāla sertifikāciju tel. 28323705 vai psi@psi.lv

2023. gada 23. februāris

Valdes loceklis

/A. Maurāns/